

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

SECȚIUNEA 1

TITLUL PROIECTULUI DE ACT NORMATIV

HOTĂRÂRE

privind stabilirea valorii schemei de finanțare pentru anul 2022, condițiilor de eligibilitate, cheltuielilor eligibile, modului de acordare a finanțării, precum și a modalităților de verificare și control pentru schema de finanțare în cadrul Programului de investiții pentru înființarea centrelor de colectare sau de colectare și prelucrare a fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice din flora spontană și/sau de cultură în zona montană

SECȚIUNEA a 2-a

Motivul emiterii proiectului de act normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Zona montană a României constituie un teritoriu de interes național special, strategic, economic, social și de mediu.

În data de 21 decembrie 2018 s-a adoptat Legea 333/2018 privind aprobarea Programului de investiții pentru înființarea centrelor de colectare sau de colectare și prelucrare a fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice din flora spontană și/sau de cultură în zona montană, care prevede la art.8 alin. (1) că „Schema de ajutor de stat prevăzută de prezenta lege se notifică Comisiei Europene”.

Notificarea s-a realizat în baza articolului 108 (3) din Tratatul de Funcționare al Uniunii Europene. Art. 8 alin. (2) din Legea 333/2018, în varianta aflată în vigoare la momentul notificării Comisiei stipulează că “În situația în care decizia Comisiei Europene conține prevederi noi sau diferite față de schema notificată, prevederile schemei de ajutor de stat se completează și/sau se modifică în mod corespunzător”.

Prin decizia Comisiei Europene C(2020) 9360 final, care prelungește Decizia Comisiei Europene nr. C(2020) 3492 final, s-a decis să nu fie ridicate obiecții cu privire la schema notificată, deoarece este compatibilă cu piața internă, în temeiul art. 108 alin. (3), lit. (c) din TFUE și să se modifice/completeze actele normative conform celor acceptate de autoritățile române.

Pentru punerea în aplicare a prevederilor art. 4 alin. (5) din Legea nr. 333/2018, cu modificările și completările ulterioare, este necesară aprobarea legislației secundare, respectiv a unei hotărâri de Guvern cu privire la stabilirea valorii schemei de finanțare pentru anul 2022, condițiilor de eligibilitate, cheltuielilor eligibile, modului de acordare a finanțării precum și a modalităților de verificare și control în cadrul Programului de investiții pentru înființarea centrelor de colectare și/sau prelucrare a fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice din flora spontană și/sau de cultură.

2.2 Descrierea situației actuale

Schema de ajutor de stat aprobată prin Legea nr. 333/2018, cu modificările și completările ulterioare, respectă prevederile Orientărilor Uniunii Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale 2014 -2020 (numite în continuare "Orientări").

În data de 19 iunie 2019, în temeiul articolului 108 alineatul (3) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene ("TFUE"), precum și în baza art. 8, alin. (1) din Legea nr. 333/2018, autoritățile române au notificat către Comisia Europeană schema de ajutor de stat aprobată prin legea sus menționată, respectiv a transmis Legea nr. 333/2018 și proiectul de Hotărâre de Guvern, aceasta fiind înregistrată sub nr. SA. 54720 (2019/N).

În perioada august 2019 – mai 2020 Comisia Europeană a transmis autorităților române mai multe solicitări de clarificări care au vizat, în principal, următoarele aspecte:

- adăugarea unei clauze în cadrul actului normativ cu privire la faptul că prevederile schemei de ajutor de stat se aplică doar după primirea deciziei de la Comisia Europeană;
- definirea cu exactitate a cheltuielilor eligibile și a celor neeligibile, așa cum sunt menționate în cuprinsul Orientărilor;
- includerea unei dispoziții prin care sunt eligibile numai cheltuielile cu lucrări efectuate după semnarea contractului de finanțare;
- stabilirea cu exactitate a datei de valabilitate a prezentei scheme, dar și a datei până la care se vor face plățile în cadrul acesteia, inclusiv includerea unor prevederi care să permită aplicarea schemei și în perioada de tranziție a Orientărilor;
- definirea cu exactitate a termenului „prelucrare” și stabilirea intensităților în funcție de tipul de investiție, astfel pentru investiții în centre de prelucrare a fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice din flora spontană și/sau de cultură se aplică

prevederile părții a II a, Capitolul 1, secțiunea 1.1.1.4 Ajutoare pentru investiții în legătură cu prelucrarea și comercializarea de produse agricole din Orientările Uniunii Europene care prevăd că intensitatea maximă a ajutorului pentru înființarea centrelor de prelucrare a fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice din flora spontană și/sau de cultură este de maximum 50% din cuantumul cheltuielilor eligibile;

- tipul de beneficiari ce pot accesa schema de ajutor în funcție de tipul de investiție solicitat;

Autoritățile române au răspuns tuturor solicitărilor de clarificări și au transmis Legea nr. 333/2018 și proiectul de Hotărâre de Guvern cu modificările/completările solicitate și convenite cu Comisia Europeană, iar în data de 29 mai 2020 CE a transmis decizia C(2020) 3492 final în care s-a decis să nu fie ridicate obiecții cu privire la schema notificată deoarece este compatibilă cu piața internă, în temeiul art. 108 alin. (3), lit. (c) din TFUE.

Bugetul maxim al acestei scheme de ajutor de stat, aprobat prin Legea nr. 333/2018, cu modificările și completările ulterioare, este de 316 800 mii lei, cca. 65 500 mii EUR. Bugetul alocat schemei de ajutor, pentru anul 2022, este de 105 600 mii lei, echivalentul în EUR a sumei de 22 000 mii EUR. Autoritatea care acordă ajutorul este Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, iar autoritatea responsabilă cu gestionarea schemei este Agenția Națională a Zonei Montane.

În corespondența transmisă către Comisia Europeană și în răspunsurile la solicitări, autoritățile române au menționat faptul că România dorește ca, prin intermediul acestei scheme, să investească în crearea unor centre de colectare și/sau prelucrare a fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice din flora spontană și/sau de cultură .

Obiectivul principal al schemei este îmbunătățirea nivelului global de performanță și sustenabilitate al exploatației agricole prin crearea unui sistem integrat și organizat pentru colectarea, prelucrarea și comercializarea a fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice din flora spontană și/sau de cultură, în condițiile respectării cerințelor legate de conservarea și protecția mediului.

Schema urmărește valorificarea superioară a produselor montane și, în același timp, reducerea declinului producției primare.

De asemenea, se preconizează că schema va contribui la asigurarea consumului intern, precum și la menținerea locurilor de muncă și la crearea unor noi, punând accentul în special pe reducerea fenomenului depopulării zonelor montane și pe îmbunătățirea nivelului de trai al fermierilor care desfășoară activități în aceste zone.

Schema va contribui la obiectivul de dezvoltare rurală care constă în stimularea competitivității agriculturii și realizarea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, prin crearea de noi oportunități de ocupare a forței de muncă, evitând astfel migrația populației din

zonele montane. În plus, schema va urmări punerea în practică a priorității Uniunii în materie de dezvoltare rurală legate de promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv a prelucrării produselor agricole.

Ajutorul se va acorda sub forma unei subvenții directe întrucât generează rezultate imediate și încurajează beneficiarii să investească în activitatea pe care o desfășoară.

În consecință, autoritățile române consideră că schema poate aduce o îmbunătățire substanțială pe care piața nu o poate realiza pe cont propriu, iar ajutoarele acordate sub formă de subvenție directă entităților economice active în segmentul amonte al sectorului vor contribui la dezvoltarea în aval a acestuia.

Implementarea schemei de ajutor de stat vizează interesul național și constituie situație de urgență și extraordinară a cărei reglementare nu poate fi amânată deoarece contribuie la asigurarea securității alimentare prin susținerea producătorilor autohtoni.

Un alt motiv pentru care se impune adoptarea de urgență a Hotărârii de Guvern care pune în aplicare Legea nr. 333/2018, cu modificările și completările ulterioare, privind aprobarea Programului de investiții pentru înființarea centrelor de colectare și/sau prelucrare a fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice din flora spontană și/sau de cultură în zona montană, îl reprezintă decizia Comisiei Europene C(2020) 3492 final din 29.05.2020 unde sunt menționate modificările/completările ce trebuie operate pentru ca legea să poată fi aplicată.

De asemenea, caracterul de urgentă și extraordinar îl reprezintă și faptul că implementarea schemei de ajutor pentru aceste investiții se realizează în baza Orientărilor Uniunii Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale care au termen până la sfârșitul anului 2022, iar după modificarea legii susmenționate trebuie trimis spre aprobare și proiectul Hotărârii de Guvern în conformitate cu art. 4 alin. (5) din Legea nr. 333/2018, cu modificările și completările ulterioare

În situația în care nu se adoptă proiectul Hotărârii de Guvern, nu se va putea pune în aplicare Decizia Comisiei Europene, iar fondurile necesare susținerii producătorilor agricoli nu vor putea fi accesate. Aceste fonduri vizează sectorul alimentar, un sector foarte important pentru economia României, mai ales în această perioadă în care pandemia COVID-19 a avut un efect negativ asupra producției de alimente autohtone.

2.3 Schimbări preconizate

În vederea transpunerii tuturor observațiilor/modificărilor transmise de către Comisia Europeană prin decizia C(2020) 3492 final din 29 mai 2020, în proiectul de Hotărâre a Guvernului care stabilește valoarea schemei de finanțare pentru anul 2022, condițiile de eligibilitate, cheltuielile

eligibile, modul de acordare a finanțării, precum și modalitățile de verificare și control, sunt necesare următoarele modificări față de forma inițială propusă și notificată Comisiei:

1. Stabilirea cu exactitate a cheltuielilor eligibile unde cheltuielile cu achiziționarea terenurilor sunt eligibile numai într-un procent de până la 10 % din totalul costurilor eligibile aferente construcției centrelor de colectare și/sau prelucrare a fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice din flora spontană și/sau de cultură , iar costurile generale legate în mod direct de acest proiect sunt în limita a 7% din valoarea cheltuielilor eligibile;
2. S-au menționat cheltuielile neeligibile așa cum sunt descrise în cuprinsul Orientărilor;
3. Costurile eligibile să fie susținute prin documente care să fie clare, specifice și actuale;
4. Pentru calcularea intensității ajutoarelor și a costurilor eligibile se vor utiliza sume dinaintea oricăror deduceri de taxe sau impozite;
5. Ajutoarele plătibile precum și costurile eligibile plătite în mai multe tranșe vor fi actualizate la valoarea lor la data acordării;
6. Taxa pe valoarea adăugată nu este eligibilă cu excepția celei nerecuperabile în condițiile legii;
7. În termen de 90 zile de la semnarea contractului de finanțare beneficiarii sunt obligați să depună avizele/autorizațiile/acordurile solicitate prin certificatul de urbanism eliberat pentru investiția din Proiect, în funcție de tipul de investiție;
8. Cererile de finanțare se vor depune în format electronic pe platforma on-line pusă la dispoziție de ANZM pe pagina de internet www.azm.gov.ro;
9. Nu se acordă acest sprijin întreprinderilor în dificultate;
10. Documentele aferente acestui program vor fi păstrate timp de 10 ani și vor fi la dispoziția publicului larg;
11. Valoarea maximă a sprijinului este stabilită gradual, funcție de tipul de activități propuse prin Proiect.

Astfel, pentru un centru de colectare a fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice din flora spontană și/sau de cultură, respectiv pentru colectarea, sortarea, spălarea, condiționarea și depozitarea în condiții optime a fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice de cultură, valoarea maximă eligibilă permisă este de 600.000 lei din care 40% reprezintă ajutor de stat iar procentul poate fi majorat până la maxim 90%, conform celor menționate la alin.(11) pct. (i) – (iii) din HG.

Pentru investiții în realizarea de centre de colectare și prelucrare a fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice din flora spontană și/sau de cultură în zona montană pentru colectarea, sortarea, spălarea, prelucrarea, condiționarea și depozitarea în condiții optime a

fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice din flora spontană și/sau de cultură valoarea maximă eligibilă este de 800.000 lei.

Pentru investițiile care includ componenta de prelucrare a fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice din flora spontană și/sau de cultură ajutorul de stat se acordă în procent maxim de 50%.

Sumele și procentele precizate la acest punct sunt conforme cu prevederile Deciziei C(2020) 3492 finală.

12. Modelul cererii de finanțare, modelul contractului de finanțare și modelul procesul -verbal de constatare al vizitei în teren, fac parte din proiectul de Hotărâre, fiind definitorii sub aspectul cerințelor pe care un solicitant al ajutorului trebuie să le îndeplinească;

13. Transferul sau vânzarea investiției realizate prin Program se va face numai cu preluarea obligației de menținere a activității pentru care s-a solicitat finanțarea până la sfârșitul perioadei de 2 ani, cu condiția obținerii acordului Agenției Naționale a Zonei Montane;

14. Agenția Națională a Zonei Montane va gestiona Registrul unic precum și documentația depusă pentru accesarea Programului.

2.4 Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Proiectul de act normativ este în conformitate cu Decizia nr. (2020)3492 final a Comisiei Europene, iar aplicarea schemei de ajutor aduce o îmbunătățire substanțială pe care piața nu o poate realiza pe cont propriu, iar ajutoarele acordate sub formă de subvenție directă entităților economice active în segmentul amonte al sectorului vor contribui la dezvoltarea în aval a acestuia

3.2 Impactul social

Proiectul de act normativ prezintă un impact social pozitiv prin creșterea veniturilor fermierilor, contribuind la creșterea nivelului de trai precum și la evitarea depopulării spațiului rural din zona montană.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Proiectul de act normativ nu aduce atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

3.4 Impactul macroeconomic

Proiectul de act normativ prezintă un impact macroeconomic pozitiv prin dezvoltarea de capacități noi de colectare și prelucrare a fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice din flora spontană și/sau de cultură în zona montană, crescând valoarea adăugată a produselor agroalimentare oferite pentru consum.

Proiectul de act normativ este în conformitate cu prevederile Orientărilor Uniunii Europene, prelungite până la 31 decembrie 2022.

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Proiectul de act normativ nu are impact major asupra indicatorilor macroeconomici întrucât se adresează micilor producători din zona montană, care ar putea valorifica superior materia primă obținută în aceste zone din flora spontană și/sau de cultură, destinate consumului uman.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Ajutorul de stat instituit prin Legea 333/2018, cu modificările și completările ulterioare, se acordă sub formă de fonduri nerambursabile de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Ajutorul nu va conduce la distorsiuni semnificative ale concurenței și comerțului, iar autoritățile române vor limita la minim orice efecte negative.

3.5 Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ prezintă un impact pozitiv și contribuie la creșterea și stabilizarea cantitativă și calitativă a produselor alimentare obținute după prelucrarea fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice din flora spontană și/sau de cultură în zona montană și la echilibrarea balanței veniturilor fermierilor.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Proiectul de act normativ nu are un impact negativ asupra mediului, investițiile fiind realizate cu respectarea strictă a legislației în domeniu.

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Proiectul de act normativ vizează dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurării unor condiții de viață în mediul rural din zona montană, cu respectarea principiilor dezvoltării durabile în promovarea producției ecologice autohtone.

3.9 Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- În mii lei RON						
INDICATORI	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	2023	2024	2025	2026	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acestea: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit,	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale (i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de venituri	-	-	-	-	-	-
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de cheltuieli	-	-	-	-	-	-

4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat						
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; Nu este cazul. b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară. Nu este cazul.						
4.8. Alte informații Nu este cazul						

Secțiunea a 5-a

Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare

5.1 Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor prezentului act normativ Nu este cazul.
5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect

5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

Nu este cazul.

5.3.1 Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.6 Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Nu este cazul.

6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul.

6.5 Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ

Proiectul de act normativ se avizează de către Consiliul Legislativ.

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

Nu este cazul.

c) Consiliul Economic și Social

Proiectul de act normativ se avizează de către Consiliul Economic și Social.

d) Consiliul Concurenței

Nu este cazul

e) Curtea de Conturi

Nu este cazul

6.6 Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 7-a**Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ****7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ**

În procesul de elaborare a prezentului proiect de act normativ au fost respectate dispozițiile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, fiind publicată pe pagina de internet a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale www.madr.ro, precum și pagina de internet Agenției Naționale a Zonei Montane www.azm.gov.ro.

7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul

Secțiunea a 8-a**Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normative****8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ**

Nu este necesară înființarea unei instituții, Agenția Națională a Zonei Montane fiind autoritatea responsabilă cu gestionarea schemei.

8.2 Alte informații

Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul Hotărârii de Guvern privind stabilirea valorii schemei de finanțare pentru anul 2022, condițiilor de eligibilitate, cheltuielilor eligibile, modului de acordare a finanțării, precum și a modalităților de verificare și control pentru schema de finanțare

în cadrul Programului de investiții pentru înființarea centrelor de colectare sau de colectare și prelucrare a fructelor de pădure, a ciupercilor și/sau a plantelor medicinale și aromatice din flora spontană și/sau de cultură în zona montană.

MINISTRUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Petre DAEA

AVIZĂM FAVORABIL

**VICEPRIM-MINISTRU
MINISTRUL TRANSPORTULUI ȘI INFRASTRUCTURII**

Sorin Mihai GRINDEANU

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

Bogdan Lucian AURESCU

MINISTERUL FINANTELOR

Adrian CÂCIU

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Marian Cătălin PREDOIU